

KÚRIA

Bfv.III.1.362/2014/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év május hó 19. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a IV. rendű és a XII. rendű terhelt védőinek felülvizsgálati indítványát elbírálva a Székesfehérvári Városi Bíróság 3.B.1400/2009/86., illetőleg a Székesfehérvári Törvényszék 1.Bf.80/2013/14. számú ítéletét a IV. és a XII. rendű terheltek vonatkozásában hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az előterjesztők, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Székesfehérvári Városi Bíróság a 2012. december 5. napján kihirdetett 3.B.1400/2009/86. számú ítéletével bűnösnek mondta ki - az indokolással ellátott ítélet szerint - a IV. rendű terheltet egy rendbeli, a XII. rendű terheltet 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntettében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 288. § (1)

bekezdés a) pont], mint bűnsegédet. Ezért a IV. rendű terheltet 90 napi tétel, napi tételenként 800 forint, összesen 72.000 forint, a XII. rendű terheltet 110 napi tétel, napi tételenként 800 forint, összesen 88.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés végrehajtását mindkét terhelt esetében 1-1 évi próbaidőre felfüggesztette. Ugyancsak mindkét terhelt tekintetében rendelkezett - a pénzbüntetések végrehajtásának elrendelése és meg nem fizetése esetére - azok szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

Az elsőfokú ítéletnek a tárgyaláson kihirdetett rendelkező része ugyanakkor mindkét terhelt tekintetében alkalmazott jogszabályként a Btk. rövidítést, a XII. rendű terhelt pénzbüntetése napi tételei számának és egy napi tétele összegének szorzataként pedig 80.000 (nyolcvanezer) forintot tüntetett fel.

A IV. és XII. rendű terheltek vonatkozásában kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Székesfehérvári Törvényszék a 2014. március 18-án kihirdetett 1.Bf.80/2013/14. számú határozatával az elsőfokú ítéletnek a tárgyaláson kihirdetett rendelkező részében szereplő hibákat az indokolt határozatban foglalt tartalommal kijavította, ugyanakkor egyebekben az elsőfokú ítéletet a IV. rendű és a XII. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege a következő.

A tényállás bevezető része

Az I. rendű terhelt 2002. és 2006. év között T. község jegyzője, a II. rendű terhelt ugyanezen időszakban T. község polgármestere volt.

A III. rendű terhelt 2003. augusztustól kezdődően a R. és T. Cs. V. Társulat intézőbizottságának elnöki posztját töltötte be.

A IV. rendű terhelt 2002. és 2009. között R. polgármestere, az V. rendű terhelt 2003. november 7-étől 2005. április 28-áig R. jegyzője, a VI. rendű terhelt 2005. július 15-étől, ténylegesen 2005. július 20-án letett esküjétől kezdődően R. jegyzője volt.

A VII. rendű terhelt 2002. november 1-jétől 2006. október 1-jéig M. polgármestere, a VIII. rendű terhelt 1993. július 1-jétől 2004. november 15-éig M. jegyzője volt. A IX. rendű terhelt 2005. január 17-étől 2007. június 30-áig M. jegyzője volt.

A X. rendű terhelt 2003. szeptember 14-étől 2006. október 1-jéig Gy. polgármestere, a XI. rendű terhelt 1999. január 1-jétől 2007. június 30-áig Gy. jegyzője volt. Míg a XII. rendű terhelt 2003. november 5-étől M. és Gy. Cs. V. Társulat intézőbizottságának

elnöki posztját töltötte be, egyben a v. társulat képviselője volt.

T., R., M. és Gy. települések a csatornaberuházásukat az "Ö." rendszer keretében valósították meg.

A rendszer az alábbi lényeges jellemzőkkel rendelkezik:

A G. M. Kft. tagjai hozták létre az Ö. Cs. és Sz. K. K. Alapítványt, továbbá az ún. "Ö." rendszert.

Az "Ö." rendszer lényege az volt, hogy az önkormányzatok, v. társulatok, a társulatokban tagként közreműködő személyek, a pénzügyintézetek, az Ö. Alapítvány és a G. Kft. az egymásra épülő szerződéskötések láncolatával biztosítsák, hogy a csatornaépítéshez három különféle jogcímen igénybe vehető állami támogatási formához hozzájussanak.

A rendszer leírását tartalmazó tanulmányt M. E. és V. Gy. "Sz. b. b. rendszer" elnevezéssel elhelyezte az A. M. Sz. J. I. Egyesületnél.

Az "Ö." rendszer alapját az alábbi - minden esetben kötött formájú és tartalmú - szerződések képezték:

I.) Keretszerződés: amelyet az Ö. Alapítvány az egyes önkormányzatokkal kötött. A keretszerződésben az önkormányzatok, mint a támogatásban részesülő magánszemélyeket közösen képviselő polgármesteri hivatal, mint a támogatottak képviselője, az Ö. Sz. és Sz. E. Alapítvány, mint támogatást nyújtó (továbbiakban mint támogató) szerepelt szerződés aláíróként.

A szerződés főbb tartalmi elemei az alábbiak:

1. "A támogatottak képviselője elhatározta a település szennyvízcsatornázási és szennyvíztisztítási gondjainak megoldását. A támogatottak képviselője megismerkedett az "Ö." beruházási rendszerrel, és úgy határozott, hogy beruházását ennek keretében valósítja meg. A megvalósítás érdekében igényléssel fordult a támogatóhoz, aki egy 2003. július 30-án kelt, ... számú kuratóriumi döntésével oly módon döntött, hogy a beruházás megvalósításához vissza nem térítendő támogatást nyújt."

2. A támogató vállalja, hogy a támogatottak részére az általuk a jövőben az "Ö." rendszer szerint kiválasztásra kerülő fővállalkozóval létrejött fővállalkozói szerződés teljesítéséhez szükséges v. társulati kölcsön törlesztésének magánszemélyeket terhelő részletei - "Ö." beruházási rendszer szerinti bonyolítás mellett - 1.000,- Ft/hó (65 hónapon keresztül) mértékre csökkentéséhez szükséges összegeket a törlesztésekhez igazodó

ütemben mindenkor a támogatottak rendelkezésére bocsátja a ... V. Társulaton keresztül.

A támogatás folyósításának szükséges feltételeként az önkormányzat feladataként leírja, hogy:

3.1 Az érintett lakosokkal az önkormányzat megalakítsa a v. társulatot.

3.2 A v. társulati tagok megkössék a rendszer működéséhez szükséges szerződéseket:

3.2.1. tulajdonosként lakás-takarékszerződést a hitel tőkerésznének gyűjtéséhez;

3.2.2. engedményezési szerződést, amelyben az ingatlan-tulajdonos engedményezi a v. társulatra a lakás-takarékon gyűjtött összeget és a szerződéssel kapcsolatos jogokat;

3.2.3. meghatalmazást az Ö. Alapítványnak a támogatások v. társulathoz történő befizetésére a társulati tagok nevében;

3.2.4. megbízási szerződést az önkormányzatnak a tulajdonosokat illető 15 % támogatás visszaigénylésére és az Ö. Alapítványhoz történő átutalására közcélú adományként,

3.2.5. támogatási szerződést a magánszemélyek és az Ö. Alapítvány között.

A fővállalkozó kiválasztása az "Ö." rendszernek megfelelően történjen.

3.5 A támogatottak képviselője hozzon meg minden, a rendszer működéséhez szükséges - az indulástól a befejezésig - valamennyi testületi határozatot oly időben, hogy a beruházás folytonossága biztosítható legyen.

3.6 A támogatottak képviselője vállalja, hogy a támogatottak képviselője olyan szerződést köt a fővállalkozóval, mely szerint a fővállalkozó részére kifizetés csak a támogató általi ellenjegyzéssel ellátott számla alapján történhet.

3.7 A támogatottak képviselője vállalja, hogy a jelen szerződésből reáharuló valamennyi kötelezettségét teljesíti.

4. A támogatottak képviselője vállalja, hogy a beruházás során szükséges és lebonyolítandó közbeszerzési eljárások alkalmával az "Ö." beruházási rendszer feltételei érvényesülnek. A támogatottak képviselője a pályázatok során biztosítja, hogy az "Ö." beruházási rendszerrel kapcsolatos szerzői jogok ne sérüljenek.

5. A lakossági 1.000,- Ft/hó ingatlan részletfizetéseket garantálja a támogatottak képviselője, azok elmaradása esetén az elmaradó befizetéseket adók módjára behajtja és a társulathoz megfizeti.

6. A támogató a támogatottak képviselőjével egyetértésben a megalakult v. társulat adatai és a hitelfelvételi jellemzők alapján az "Ö." beruházási rendszer "cash flow" szerint határozzák meg a támogatás szükséges értékét.

7. A támogatottak képviselője a v. társulat hitelfelvételéhez a

jelen szerződésben szereplő támogatótól kapott támogatást a hitelfelvétel garantálásának fedezeteként tartja fenn.

8-9. Az elállási jogot tartalmazza.

10. A jogvitákkal kapcsolatos illetékességet.

II.) Ezen keretszerződés alapján a v. társulatok az önkormányzatok kezesség-vállalása mellett hitelszerződést kötöttek.

III.) A v. társulatokat létrehozó lakosok lakás-előtakarékossági szerződést kötöttek a csatornaépítéshez szükséges önrész teljesítése érdekében, amely után a 215/1996. (XII. 23.) Kormányrendelet szerint az Ltv. 26. § a) pontja és 21. §-a szerint támogatás jár.

IV.) A keretszerződésben meghatározottak szerint támogatási szerződés jött létre részben a csatorna-beruházásban részt vevő lakó - mint támogatott -, másrészt az Ö. K. K. Alapítvány - mint támogató -, harmadrészt az egyes v. társulatok, negyedrészt az egyes önkormányzatok között.

A támogatási szerződések 1. pontja lerögzíti, hogy az adott település szennyvíz csatornázási és szennyvíztisztítási munkájának elősegítése céljából megalakult a v. társulat. „A támogatott igen nagy terheket vállalt (1.400.000,- Ft + kamat). Ezen terheinek csökkentésére a támogató egy kuratóriumi határozata alapján vissza nem térítendő támogatást nyújt a támogatott részére akként, hogy a támogatott nevében a támogatást közvetlenül a ... társulat részére fizeti be a támogatott érdekeltségi hozzájárulásaként.”

2. pont: a társulat a támogatás összegéből a lakás-takarékpénztár rt.-n keresztül a társulati hitel tőkéjét, közvetlenül pedig annak kamatait fizeti.

A támogatás mértéke változó, és mindenkor a támogatottnak a társulattal szemben fennálló tényleges fizetési kötelezettségeihez igazodik akként, hogy a támogatottat ténylegesen terhelő fizetési kötelezettségét 1.000,- Ft-ra csökkentse.

3. pont: a támogatott a jelen szerződés aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy 1.000,- Ft/hó összeget 65 hónapon keresztül folyamatosan - minden hónap 1. napjáig - a társulat részére befizeti. A támogatás folyósításának feltétele, hogy a támogatott ezen fizetési kötelezettségét maradéktalanul teljesítse. A támogatott jelen megállapodás aláírásával nyilatkozik, miszerint a társulatra, illetve a beruházás befejezését követően az önkormányzatra engedményezte a lakás-előtakarékossági szerződése alapján a kiutaláskor őt megillető összegből a társulattal szemben fennálló tartozásának megfelelő összeget.

4. pont: a támogatott vállalja, miszerint lemond a

kölcsönigényéről, vállalja, hogy nem igényel áthidaló kölcsönt, vagy azonnali hitelt, továbbá a lakás-előtakarékossági számlán fennálló követelését nem adja biztosítékba. Lemond továbbá a lakás-előtakarékossági szerződés módosításának, felmondásának, szüneteltetésének jogáról, szerződésátruházási jogáról és vállalja, hogy új - az engedményezési nyilatkozattól eltérő - kedvezményezettet nem nevez meg, illetve a már korábban megnevezett kedvezményezettet törli.

5. pont: a támogatott vállalja, hogy az engedményezési nyilatkozatát csak abban az esetben módosíthatja, vagy vonhatja vissza, ha a v. társulat felé az érdekeltségi hozzájárulását maradéktalanul megfizette.

6. pont: támogatott a fentieken túlmenően tudomásul veszi, hogy amennyiben a jelen szerződésben vállalt 65.000,- Ft fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, úgy az önkormányzat az 5. ponttal egyezően a meg nem fizetett összeget adók módjára behajtja, és a támogatott elveszti az alapítvány vissza nem térítendő támogatását.

7. pont: az Ö. Alapítvány vállalja, hogy a támogatott részére támogatást csak olyan adományokból folyósítja, amelyek után az adományozó adókedvezményt nem vett igénybe.

V.) A következő szerződés a megbízási szerződés: amely létrejött az egyes csatorna-beruházásban résztvevő magánszemélyek - mint megbízók -, másrészt az adott önkormányzatok - mint megbízottak - között.

A megbízási szerződés az alábbi tartalmú:

1. pont: a felek rögzítik, hogy az adott önkormányzat szennyvízcsatornázási és szennyvíztisztítási munkáinak elősegítése céljából megalakult társulatban (v. társulatban) a megbízó 65.000,- Ft befizetését vállalta. A közműfejlesztési célokra történő befizetések után a hatályos jogszabályok szerint a befizetett összegek 15 %-ának visszaigénylése illeti meg a magánszemélyeket [73/1999. (V. 21.) Korm. rendelet).

2. pont: megbízó jelen szerződéssel megbízást ad a megbízottnak, hogy a v. társulat által kiadott igazolások szerint a részére járó, a befizetett összegek után járó 15 %-nyi részt igényelje vissza folyamatosan, és a visszaigényelt összegeket utalja az Ö. Alapítvány számlájára.

3. pont: megbízott a megbízást elvállalja és kijelenti, hogy az esedékes összegeket a megérkezést követően haladéktalanul átutalja az Ö. Alapítvány számlájára. Az adományozás közhasznú célra történik.

4. pont: a megbízónak tudomása van arról, hogy a megbízott a fenti összegek alapítványi számlára történő befizetése vonatkozásában készfizető kezességet vállal.

5. pont: a szerződés felmondási jogának korlátozásáról szól a Ptk. 483. § (1) és (4) bekezdésre figyelemmel.

Az "Ö." rendszerrel való csatornaépítés az egyes településeken belül az alábbiak szerint valósult meg:

T., M., Gy. és R. Önkormányzata 2000. évben együttműködési megállapodást kötött a települések szennyvíz csatornázása és szennyvíztisztítása megvalósítása érdekében. Az önkormányzatok 2003. szeptember 16-án R. Önkormányzatát bízták meg a gesztori feladatok ellátásával azzal, hogy rögzítették, hogy a beruházás finanszírozását az "Ö." beruházási rendszer keretében valósítják meg. A szerződést mindegyik település polgármestere aláírta, így a IV. rendű, a VII. rendű, a II. rendű, a X. rendű terhelt.

R. és T., a R. és T. Cs. V. Társulatot, vezetője a III. rendű terhelt volt, míg M. és Gy. a M. és Gy. Cs. V. Társulatot alapították meg - ennek képviselője volt a XII. rendű terhelt.

Majd a IV. rendű terhelt által képviselt R. Önkormányzata - mint gesztor -, a III. rendű terhelt által képviselt R. és T. Cs. V. Társulat, a XII. rendű terhelt által képviselt M. és Gy. Cs. V. Társulat - mint megrendelő -, egyes községek önkormányzata - mint ajánlatkérők -, valamint a G. M. Sz. Kft. - mint fővállalkozó - fővállalkozási keretszerződést kötöttek a csatornaépítési munkálatok végrehajtása céljából 2003. december 18-án.

A közműfejlesztési hozzájárulás visszatérítésére vonatkozó jogszabály:

A 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet 1. §-a szerint: "ha a magánszemély a közműhálózat fejlesztéséhez pénzbeli befizetéssel hozzájárul (a továbbiakban közműfejlesztési hozzájárulás), a központi költségvetés az e célra befizetett összeg 15 %-át visszatéríti (a továbbiakban: közműfejlesztési támogatás)".

Az 1. § (2) bekezdés: "Nem jár visszatérítés a közműfejlesztési hozzájárulás azon része után, melyet a magánszemély önkormányzati támogatásból, továbbá az önkormányzat harmadik személlyel kötött polgárjogi szerződése alapján átvett pénzeszközből fizetett meg".

A 3. § (1) bekezdése szerint: "A magánszemély a közműfejlesztési támogatást a közműfejlesztési hozzájárulás ténylegesen megfizetett összege alapján igényelheti. A közműfejlesztési hozzájárulás részletekben történő megfizetése esetén a közműfejlesztési támogatás ezzel arányosan igényelhető".

A (4) bekezdés szerint: "A közműfejlesztési támogatás jogosultja

által a közműfejlesztési támogatásra vonatkozó igény nem engedményezhető".

A 4. § (1) bekezdése szerint: "A jegyző a magánszemélyektől beérkezett igazolt befizetések alapján az igényeket összesíti, majd minden negyedév utolsó hónapjának 20-áig az illetékes Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságain (a továbbiakban Igazgatóság) keresztül igényli a központi támogatást".

A 4. § (2) bekezdése szerint: "Az Igazgatóság a negyedév utolsó hónapjának 25-éig küldi meg az összesített igényeket a Belügyminisztérium részére".

A 4. § (3) bekezdése szerint: "A Belügyminisztérium értesítése alapján az összeget a Magyar Államkincstár a tárgynegyedévet követő havi központi támogatással egyidejűleg utalja át".

A 4. § (4) bekezdése szerint: "A jegyzőnek a közműfejlesztési támogatás szétosztásáról a központi költségvetési támogatás megérkezésétől számított 15 napon belül kell gondoskodnia".

Ezt a jogszabályt a 262/2004. (IX. 23.) Kormányrendelet módosította.

Azonban annak 8. §-a azt határozza meg, hogy az e rendelet hatályba lépését megelőzően megállapított, és írásban közölt közműfejlesztési hozzájárulások után járó közműfejlesztési támogatás igénybevételénél - a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet előírásait kell alkalmazni.

Az alábbiakban részletezett időpontokra figyelemmel a jelen tényállást illetően a közműfejlesztési hozzájárulásra a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet előírásai voltak alkalmazandók.

Az egyes önkormányzatok vonatkozásában az alábbi módon valósult meg a fentiekre figyelemmel a csatornaberuházás.

A tényállás T. község vonatkozásában megállapított része

I.) A keretszerződést T. Önkormányzata nevében annak polgármestere, a II. rendű terhelt kötötte meg Sz.-en, 2003. július 31-én, a már fentiekben jelzett tartalommal. A 2. pontban meghatározott v. társulat a R. és T. Cs. V. Társulat volt.

A gesztori megállapodást 2003. szeptember 16-án M.-on írta alá a II. rendű terhelt, mint T. polgármestere, a IV. rendű terhelttel, R. polgármesterével, a VII. rendű terhelttel, mint M. polgármesterével és a X. rendű terhelttel, mint Gy.

polgármesterével.

A G. Kft.-vel T. Önkormányzata Polgármesteri Hivatala 2003. augusztus 1-jén írta alá a megállapodást azzal a szándéknyilatkozattal, hogy a képviselő-testület döntése alapján a közeljövőben megkezdik kiépíteni a község és társközségei szennyvízhálózatát és a kapcsolódó tisztítóművet. A beruházás forrásait a G. Kft. által szellemi terméként levédett pénzügyi finanszírozó konstrukció segítségével teremtik elő, melyben igen nagy szerepet kap valamelyik lakás-takarékpénztár szerződés megkötése az érdekeltségi egységek tulajdonosai részéről.

Ezt a szerződést az önkormányzat nevében a II. rendű terhelt írta alá.

R. és T. Cs. V. Társulat - mint adós -, a H. B. H. Rt. - mint hitelező -, valamint T. Önkormányzata és R. Önkormányzata - mint önkormányzatok -, továbbá az Ö. - mint alapítvány - között hitelszerződés jött létre 2004. február 25-én. A II. rendű terhelt az önkormányzat nevében azt aláírta. A III. rendű terhelt pedig R. és T. Cs. V. Társulat nevében írta alá. A szerződés alapján a H. B. 2.410.000.000,- Ft összegű, részben állami kamattámogatásos, hosszú lejáratú hitelt biztosít az adós számára.

A megbízási szerződéseket, amelyek az egyes lakosok - mint megbízó - és T. Önkormányzata között kötődtek a 15 % közműfejlesztési hozzájárulás visszaigénylésével kapcsolatosan, 2003. november hónapban írták alá a lakosok és az önkormányzat. Az önkormányzat részéről általában a polgármester írta ezt alá.

A támogatási szerződéseket 2003. november hó végén több napon keresztül írták alá, egyrészt a lakosok - mint támogatottak -, másrészt az Ö. - mint támogató -, harmadrészt a v. társulat, negyedrészt T. Önkormányzata. Azaz a támogatási szerződésben már 2003 novemberében közölték a lakosokkal azt az összeget, amelyet meg kell fizetniük ahhoz, hogy a csatornaberuházás létrejöjjön.

Erre figyelemmel érvényes T.-re is a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet.

Ezt követően az egyes lakosok az O. L. Rt.-vel kötötték meg a lakás-takarékpénztári szerződéseiket 2003. november hónapban.

A fenti dátumokból megállapítható, hogy az önkormányzat az Ö. Alapítvánnyal a keretszerződést akkor kötötte meg, amikor még a lakosok sem az LTP szerződést, sem az Ö. Alapítvánnyal való támogatási szerződést nem kötötték meg.

Amikor az önkormányzat a keretszerződést megkötötte, akkor a

lakosoktól sem meghatalmazást, sem megbízást nem kapott ezen szerződés megkötésére. Azaz a szerződéskötéskor - annak ellenére, hogy a szerződésben őt, mint a támogatottak képviselőjét jelölték meg - a támogatottak képviselője nem volt. Ezt a szerződést önmaga az önkormányzat, mint szerződő fél kötötte meg az Ö. Alapítvánnyal úgy, hogy ebből rá származtat jogot és kötelezettséget.

E keretszerződésből fakadt a támogatás, amely a lakosoknak jutott az Ö. Alapítványból. Így a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet 1. § 2. pontja alapján az önkormányzat harmadik személlyel kötött polgári jogi szerződése révén jutottak a lakosok a támogatáshoz, azaz ezen összegek után nem járt a lakosoknak közműfejlesztési támogatás.

Ennek a tudatában és a jogszabályi tilalom ellenére döntött úgy az egész Ö. rendszert ismerő, a szerződésekben tevékenyen közreműködő II. rendű terhelt - mint polgármester -, az I. rendű terhelt - mint jegyző - és a III. rendű terhelt - mint a v. társulat elnöke - hogy jogosulatlanul, az Ö. Alapítványtól a lakosoknak juttatott támogatás után is visszaigénylik a Magyar Államkincstáron keresztül a lakosságnak járó 15 %-os közműfejlesztési hozzájárulást.

Ennek értelmében a III. rendű terhelt aláírta azokat az alábbiakban részletezett igazolásokat, amelyek részben valótlanok, amennyiben az Ö. által a lakosoknak juttatott összegeket is tartalmazzák. Ezeket továbbította T. Önkormányzata számára. Az I. rendű terhelt, mint jegyző ezek alapján állította ki azokat az igénylőlapokat, amelyeken a visszaigénylés jogalapjaként feltüntetésre került az Ö. Alapítvány által az önkormányzatnak juttatott összeg is.

Így a III. rendű terhelt - mint a társulat elnöke - 2004. március 19-én kiállította a "közműfejlesztési támogatások befizetési igazolás kiadása" című iratot:

1. a 2004. január 1. - 2004. március 19. időszakra lakossági befizetések:

"lakosok saját befizetése: 0 Ft,

Ö. általi támogatás lakosoknak: 153.952.611 Ft

összesen: 153.952.611 Ft

összegben kerültek az analitikus nyilvántartásban egyezően a főkönyvi könyvelésen lekönyvelésre. Közölt összeg, mint lakossági érdekeltségi hozzájárulás, közműfejlesztési hozzájárulás szerepel nyilvántartásainkban, mely után a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet 1., 3. §-ában foglaltak szerint a 15 % közműfejlesztési támogatás visszaigényelhető".

A további igazolások is ezt a szöveget tartalmazzák, ezért az egyes igazolásoknál csak a befizetéseket bontásban, a kiállítás dátumát, és az összeget tünteti fel a tényállásban a bíróság:

Az alábbi igazolásokat a III. rendű terhelt írta alá:

1. 2004. június 17-én a 2004. január 1. - 2004. május 31. közötti lakossági befizetések:

"lakosok saját befizetése: 6.419.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 177.151.590 Ft
összesen: 183.570.590 Ft".

2. 2004. szeptember 17-én a 2004. június 1. - 2004. augusztus 31. közötti lakossági befizetések:

"lakosok saját befizetése: 1.655.420 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 120.586.680 Ft
összesen: 122.242.100 Ft".

3. 2005. január 14-én a 2004. szeptember 1. - 2004. december 31. közötti lakossági befizetések:

"lakosok saját befizetése: 2.280.330 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 124.921.703 Ft
összesen: 127.202.033 Ft".

4. 2005. április 13-án a 2005. január 1. - 2005. március 31. közötti lakossági befizetések:

"kedvezményes fizetők: 80.002 Ft,
nem kötős: 52.058 Ft,
LTP lakosok saját befizetése: 2.009.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 68.653.285 Ft
összesen: 70.794.345 Ft".

5. 2005. július 15-én a 2005. április 1. - 2005. június 30. közötti lakossági befizetések:

"LTP kötött lakosok saját befizetése: 1.377.000 Ft,
Ö. általi támogatás LTP lakosoknak: 64.597.361 Ft,
összesen: 65.974.361 Ft".

(ezt az igénylőlapot a III. rendű terhelt nem írta alá, de továbbították a tudtával)

6. 2005. október 13-án a 2005. július 1. - 2005. szeptember 30. közötti lakossági befizetések:

"LTP lakosok saját befizetése: 2.345.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 70.176.737 Ft
összesen: 72.521.737 Ft".

7. 2006. január 18-án a 2005. október 1. - 2005. december 31. közötti lakossági befizetések:

"LTP lakosok saját befizetése: 1.240.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 15.824.428 Ft
összesen: 17.064.428 Ft".

Ezen igazolások alapján az önkormányzat jegyzője az alábbi "igénylőlap" megjelölésű nyomtatványt nyújtotta be, amely az alábbiakat tartalmazza:

"központosított előirányzat megnevezéssel lakossági közműfejlesztés támogatása", a támogatásra jogosult önkormányzat neve T., ügyintéző, adott negyedév, támogatás jogcíme, csatorna, az igényelt

támogatás összege, dátum, aláírás".

Részletesen az alábbi igénylőlapokat nyújtották be, és írták alá:

1. 2004. március 19-én a 2004. I. negyedévre vonatkozóan 153.952.611 Ft összegre. Az aláíró: az I. rendű terhelt, mint jegyző és a II. rendű terhelt, mint polgármester.
2. 2004. június 18-án a 2004. II. negyedévre vonatkozóan 4.442.697 Ft összegben. Az igénylőlap aláírója: az I. rendű terhelt, mint jegyző.
3. 2004. szeptember 20-án a 2004. III. negyedévre vonatkozóan 18.336.315 Ft összegre. Az aláíró: az I. rendű terhelt, mint jegyző.
4. 2005. január 17-én a 2005. évre vonatkozóan 19.080.305 Ft összegre. Az aláíró: az I. rendű terhelt, mint jegyző. (Ekkor változott az igénylőlap, a polgármester aláírását már nem tartalmazta.)
5. 2005. április 20-án a 2005. évre vonatkozóan 10.619.152 Ft összegre. Az aláíró: az I. rendű terhelt, mint jegyző.
6. 2005. július 19-én a 2005. évre vonatkozóan 9.975.995 Ft összegre. Az aláíró: az I. rendű terhelt, mint jegyző.
7. 2005. október 19-én a 2005. évre vonatkozóan 10.885.428 Ft összegre. Az aláíró: az I. rendű terhelt, mint jegyző.
8. 2006. január 19-én 2.605.440 Ft összegre. Az aláíró: az I. rendű terhelt, mint jegyző.

Így a III. rendű terhelt és a II. rendű terhelt bűnsegédi közreműködésével az I. rendű terhelt, mint tettes

1. a 2004. március 19-én aláírt igénylőlappal 23.092.891 Ft,
2. a 2004. június 17-én aláírt igénylőlappal 26.572.708 Ft,
3. a 2004. szeptember 17-én aláírt igénylőlappal 18.088.002 Ft,
4. a 2005. január 14-én aláírt igénylőlappal 18.738.250 Ft,
5. a 2005. április 13-án aláírt igénylőlappal 10.297.992 Ft,
6. a 2005. július 19-én aláírt igénylőlappal 9.689.604 Ft,
7. a 2005. október 19-én aláírt igénylőlappal 10.526.510 Ft,
8. a 2006. január 19-én aláírt igénylőlappal 2.373.664 Ft összegben igényeltek vissza jogosulatlanul közműfejlesztési támogatást. Ezek az összegek az Ö. által juttatott támogatások 15 %-át jelentik. Azaz összesen: 119.379.655 Ft-ot igényelt vissza jogtalanul az I. rendű terhelt - mint jegyző -, a II. rendű terhelt és a III. rendű terhelt segítségével.

A tényállás R. község vonatkozásában megállapított része

I.) A keretszerződést 2003. július 31-én a támogatottak képviselőjében R. polgármestere, a IV. rendű terhelt írta alá.

Annak 1. pontjában az "Ö." 2003. július 30-án kelt határozata, a 224/2003. számú kuratóriumi döntés szerepel.

A 2. pontja meghatározza, hogy 1.000 Ft/hó 65 hónapon keresztül mértékre csökkentéséhez szükséges összegeket mindenkor a támogatottak rendelkezésére bocsátja R. és T. V. Társulaton keresztül.

A többi pont ugyanaz, mint amit a keretszerződések általános tartalmaként a bíróság már lerögzített.

2003 novemberében történt meg a megbízási szerződések megkötése az önkormányzat és az egyes lakosok között, a korábban már részletezett tartalommal.

Majd a támogatási szerződéseket is megkötötte az Ö. K. K. Alapítvány a lakosokkal 2003. november 30-án. Amely szerződéseket az Ö. Alapítvány, továbbá a R. és T. Cs. V. Társulat, illetve R. Önkormányzata írta alá.

Az 1. pontban a támogatott terhét 1.400.000 Ft + kamatban határozták meg.

Azaz a támogatási szerződésben már 2003 novemberében közölték a lakosokkal azt az összeget, amelyet meg kell fizetniük ahhoz, hogy a csatornaberuházás létrejöjjön. Erre figyelemmel érvényes R. községre is a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet.

Ezt követően az egyes lakosok az O. L. Rt.-vel kötötték meg a lakás-takarékpénztári szerződéseiket 2003. november hónapban.

A fenti dátumokból megállapítható, hogy az önkormányzat az Ö. Alapítvánnyal a keretszerződést akkor kötötte meg, amikor még a lakosok sem az LTP szerződést, sem az Ö. Alapítvánnyal való támogatási szerződést nem kötötték meg. Amikor az önkormányzat a keretszerződést megkötötte, akkor a lakosoktól sem meghatalmazást, sem megbízást nem kapott ezen szerződés megkötésére. Azaz a szerződéskötéskor - annak ellenére, hogy a szerződésben őt, mint a támogatottak képviselőjét jelölték meg - a támogatottak képviselője nem volt. Ezt a szerződést önmaga az önkormányzat, mint szerződő fél kötötte meg az Ö. Alapítvánnyal úgy, hogy ebből rá származtat jogot és kötelezettséget.

E keretszerződésből fakadt a támogatás, amely a lakosoknak jutott az Ö. Alapítványból. Így a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet 1. § 2. pontja alapján az önkormányzat harmadik személlyel kötött polgári jogi szerződése révén jutottak a lakosok a támogatáshoz, azaz ezen összegek után nem járt a lakosoknak közműfejlesztési támogatás.

Ennek a tudatában és a jogszabályi tilalom ellenére döntött úgy az egész Ö. rendszert ismerő, a szerződésekben tevékenyen közreműködő IV. rendű terhelt - mint polgármester -, az V. rendű terhelt és a VI. rendű terhelt - mint jegyzők -, továbbá a III. rendű terhelt - mint a v. társulat elnöke -, hogy jogosulatlanul, az Ö. Alapítványtól a lakosoknak juttatott támogatás után is visszaigénylik a Magyar Államkincstáron keresztül a lakosságnak járó 15 %-os közműfejlesztési hozzájárulást.

A VI. rendű terhelt munkába állását követően megismerkedett a rendszerrel, a szerződésekkel. Ezután tisztában volt a fent írtakkal, a jogosulatlan visszaigényléssel. Ennek értelmében a III. rendű terhelt aláírta azokat az alábbiakban részletezett igazolásokat, amelyek részben valótlanok, amennyiben az Ö. által a lakosoknak juttatott összegeket is tartalmazzák. Ezeket továbbította R. Önkormányzata számára. Az V. rendű és a VI. rendű terhelt - mint jegyzők - ezek alapján állították ki azokat az igénylőlapokat, amelyeken a visszaigénylés jogalapjaként feltüntetésre került az Ö. Alapítvány által az önkormányzatnak juttatott összeg is.

A III. rendű terhelt nem teljes körűen az alábbi igazolásokat állította ki, amelynek tartalma ugyanaz volt, mint amit T.-nél a bíróság már a tényállásában lerögzítette.

1. 2004. március 19-én lakossági befizetések:

"lakosok saját befizetése: 0 Ft,

Ö. általi támogatás lakosoknak: 259.896.553 Ft

összesen: 259.896.553 Ft."

Az igazolás aláírója a III. rendű terhelt volt.

2. 2004. június 21-én lakossági befizetések:

"lakosok saját befizetése: 8.536.770 Ft,

Ö. általi támogatás lakosoknak: 299.228.864 Ft

összesen: 307.765.634 Ft."

Az aláíró a III. rendű terhelt helyett valaki olvashatatlan aláírással (a III. rendű terhelt azonban erről tudott).

3. 2004. szeptember 17-én lakossági befizetések:

"lakosok saját befizetése: 4.350.970 Ft,

Ö. általi támogatás lakosoknak: 204.444.803 Ft

összesen: 208.795.773 Ft."

A III. rendű terhelt aláírásával.

4. 2005. január 14-én lakossági befizetések:

"lakosok saját befizetése: 5.727.593 Ft,

Ö. általi támogatás lakosoknak: 211.794.478 Ft

összesen: 217.522.071 Ft."

5. 2005. július 15-én lakossági befizetések:

"lakosok saját befizetése: 2.786.000 Ft,

Ö. általi támogatás lakosoknak: 109.519.514 Ft

összesen: 112.305.514 Ft."

A III. rendű terhelt aláírásával.

6. 2005. október 13-án lakossági befizetések:
"lakosok saját befizetése: 3.393.246 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 118.978.889 Ft
összesen: 122.372.135 Ft."

A III. rendű terhelt aláírásával.

7. 2006. március 13-án lakossági befizetések:
"lakosok saját befizetése: 2.874.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 28.968.415 Ft
összesen: 31.842.415 Ft."

A III. rendű terhelt aláírásával.

8. 2006. június 14-én lakossági befizetések:
"lakosok saját befizetése: 20.808.800 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 0 Ft
összesen: 20.808.800 Ft."

A III. rendű terhelt aláírásával.

9. 2006. október 16-án lakossági befizetések:
"lakosok saját befizetése: 2.466.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 0 Ft
összesen: 2.466.000 Ft."

A III. rendű terhelt aláírásával.

Ezen igazolások alapján nyújtotta be az önkormányzat a jegyző, illetve néhány esetben a polgármester aláírásával a részben hamis tartalmú igénylőlapokat, amelynek formája már az előzőekben jelzett.

Az alábbi igénylőlapokat nyújtották be az V. rendű terhelt jegyzősége idején:

1. 2004. március 23-án 38.984.483 Ft összegre nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot. Az aláíró: az V. rendű terhelt, mint jegyző és a IV. rendű terhelt, mint polgármester volt. Ezen összeg egésze jogtalan volt, hiszen ebben az időszakban lakossági saját befizetés nem volt.

2. 2004. június 21-én 7.180.362 Ft összegre vonatkozóan nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot. Az igénylőlap aláírója az V. rendű terhelt, mint jegyző és a IV. rendű terhelt, mint polgármester volt. Ebből 5.899.847 Ft volt a jogtalan visszaigénylés összege.

3. 2004. szeptember 17-én 31.319.366 Ft összegre vonatkozóan nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot, amelyből 30.666.720 Ft jogtalan visszaigénylés volt. A jegyző helyett olvashatatlan aláírású személy írta alá, illetve a IV. rendű terhelt. Az V. rendű terhelt 2004. július 29. - 2004. október 3-ig táppénzen volt, ezért ezen összegért őt felelősség nem terheli.

4. 2005. január 19-én 32.628.311 Ft összegre vonatkozóan nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot, amelyből 31.769.171 Ft jogosulatlan volt. Az aláíró az V. rendű terhelt volt.

A VI. rendű terhelt jegyzősége alatt:

1. 2005. július 18-án 34.791.953 Ft visszaigényléséről nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot. Az igénylőlapot a jegyző helyett ismeretlen személy írta alá. A jogtalan visszaigénylés összege: 16.427.927 Ft volt. 2005. július 15-től dolgozott a VI. rendű terhelt, de az esküjét 2005. július 20-án tette le. Ezért őt felelősség nem terheli ezen összeg után.
2. 2005. október 18-án (a VI. rendű terhelt aláírásával) nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot, amely 18.355.820 Ft-ról szólt, 17.846.833 Ft volt a jogtalan visszaigénylés.
3. 2006. április 19-én (a 2006. március 13-ai igazolás alapján) a VI. rendű terhelt aláírásával nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot, amely 9.734.046 Ft-ról szólt. 4.345.262 Ft volt a jogtalan visszaigénylés összege.
4. 2006. október 19-én (a VI. rendű terhelt aláírásával) nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot, amely 3.491.223 Ft-ról szólt. A jogtalan visszaigénylés összege az adatok pontatlansága miatt nem állapítható meg kétséget kizáróan.
5. 2007. január 19-én (a VI. rendű terhelt aláírásával) nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot, amely 8.125.534 Ft-ról szólt. Hogy tartalmazott-e jogtalanul visszaigényelt összeget, adat hiányában nem állapítható meg.
6. 2007. július 20-án nyújtott be az önkormányzat igénylőlapot, amely 1.821.053 Ft-ról szólt, melyet nem írt alá senki. Hogy tartalmazott-e jogtalanul visszaigényelt összeget, adat hiányában nem állapítható meg.

Ezen (nem teljes körűen meghatározott) összegeket igényelte vissza jogtalanul az V. rendű és a VI. rendű terhelt jegyzőként. Ehhez segítséget nyújtott számukra a IV. rendű terhelt, mint polgármester, továbbá a III. rendű terhelt, mint a v. társulat elnöke, ők az egész jogtalanul visszaigényelt összeg tekintetében felelősek.

A tényállás M. község vonatkozásában megállapított része

A keretszerződést az Ö. Alapítvánnyal 2003. július 31-én a VII. rendű terhelt írta alá.

A XII. rendű terhelt volt 2003. november 5-étől a M. és Gy. Cs. V. Társulat intézőbizottságának elnöke, egyben képviselője.

2003 novemberében történt meg a megbízási szerződések megkötése az önkormányzat és az egyes lakosok között, az előzőekben részletezett tartalommal. Míg a lakos és az Ö. közötti támogatási szerződések kelte 2003. november hónap. Amely támogatási szerződéseket a VII. rendű és a XII. rendű terhelt írta alá az önkormányzat, illetve a v. társulat részéről.

Azaz a támogatási szerződésben már 2003 novemberében közölték a lakosokkal azt az összeget, amelyet meg kell fizetniük ahhoz, hogy a csatornaberuházás létrejöjjön. Erre figyelemmel érvényes M.-re is a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet.

Ezt követően az egyes lakosok az O. L. Rt.-vel kötötték meg a lakás-takarékpénztári szerződéseiket 2003. november hónapban.

A fenti dátumokból megállapítható, hogy az önkormányzat az Ö. Alapítvánnyal a keretszerződést akkor kötötte meg, amikor még a lakosok sem az LTP szerződést, sem az Ö. Alapítvánnyal való támogatási szerződést nem kötötték meg.

Amikor az önkormányzat a keretszerződést megkötötte, akkor a lakosoktól sem meghatalmazást, sem megbízást nem kapott ezen szerződés megkötésére. Azaz a szerződéskötéskor - annak ellenére, hogy a szerződésben őt, mint a támogatottak képviselőjét jelölték meg - a támogatottak képviselője nem volt. Ezt a szerződést önmaga az önkormányzat, mint szerződő fél kötötte meg az Ö. Alapítvánnyal úgy, hogy ebből rá származtat jogot és kötelezettséget.

E keretszerződésből fakadt a támogatás, amely a lakosoknak jutott az Ö. Alapítványból. Így a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet 1. § 2. pontja alapján az önkormányzat harmadik személlyel kötött polgárjogi szerződése révén jutottak a lakosok a támogatáshoz, azaz ezen összegek után nem járt a lakosoknak közműfejlesztési támogatás.

Ennek a tudatában és a jogszabályi tilalom ellenére döntött úgy az egész Ö. rendszert ismerő, a szerződésekben tevékenyen közreműködő VII. rendű terhelt - mint polgármester -, a VIII. rendű és a IX. rendű terhelt - mint jegyzők -, továbbá a XII. rendű terhelt - mint a v. társulat elnöke -, hogy jogosulatlanul, az Ö. Alapítványtól a lakosoknak juttatott támogatás után is visszaigénylik a Magyar Államkincstáron keresztül a lakosságnak járó 15 %-os közműfejlesztési hozzájárulást.

A IX. rendű terhelt munkába állását követően megismerkedett a rendszerrel, a szerződésekkel. Ezután tisztában volt a fent írtakkal, a jogosulatlan visszaigényléssel.

Ennek értelmében a XII. rendű terhelt aláírta azokat az alábbiakban részletezett igazolásokat, amelyek részben valótlanok, amennyiben az Ö. által a lakosoknak juttatott összegeket is tartalmazzák. Ezeket továbbította M. Önkormányzata számára. A VIII. rendű és a IX. rendű terhelt - mint jegyző - ezek alapján állította ki azokat az igénylőlapokat, amelyeken a visszaigénylés jogalapjaként feltüntetésre került az Ö. Alapítvány által az önkormányzatnak juttatott összeg is.

Az igazolások, illetve igénylőlapok kiállítása ebben az időszakban különösen (és nem teljes körűen) az alábbiak szerint történt meg:

1. 2004. március 19-én a XII. rendű terhelt kiállította a 2004. január 1. - 2004. március 19. közötti időszakra vonatkozó igazolást:

"lakosok saját befizetése: 0 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 318.328.157 Ft
összesen: 318.328.157 Ft."

2. 2004. június 17-én a XII. rendű terhelt kiállította a 2004. január 1. - 2004. május 31. közötti időszakra vonatkozó igazolást:

"lakosok saját befizetése: 10.998.540 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 366.763.686 Ft
összesen: 377.762.226 Ft."

3. 2004. szeptember 17-én a XII. rendű terhelt kiállította az igazolást:

"lakosok saját befizetése: 7.229.575 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 244.865.614 Ft
összesen: 252.095.189 Ft."

4. 2005. január 15-én a XII. rendű terhelt kiállította az igazolást:

"lakosok saját befizetése: 6.222.001 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 253.841.081 Ft
összesen: 260.063.082 Ft."

5. 2005. április 13-án a XII. rendű terhelt kiállította az igazolást:

"lakosok saját befizetése: 4.301.841 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 127.676.433 Ft
összesen: 131.978.274 Ft."

6. 2005. július 15-én a XII. rendű terhelt kiállította az igazolást:

"lakosok saját befizetése: 3.181.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 131.156.472 Ft
összesen: 134.337.472 Ft."

7. 2005. október 13-án a XII. rendű terhelt kiállította az igazolást:

"lakosok saját befizetése: 4.285.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 142.804.386 Ft
összesen: 147.089.386 Ft."

8. 2006. január 18-án a XII. rendű terhelt kiállította az igazolást:

"lakosok saját befizetése: 3.037.498 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 32.139.250 Ft
összesen: 35.176.748 Ft."

9. 2006. április 13-án a XII. rendű terhelt kiállította az igazolást:

"lakosok saját befizetése: 4.469.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 41.626.728 Ft

összesen: 46.095.728 Ft."

Valamennyi igazolást a XII. rendű terhelt írta alá.

Ezen igazolások alapján állították ki és írták alá az alábbi részletezéssel az igénylőlapokat. Az igénylőlap formája az alábbi volt: "Igénylőlap 200... év ... negyedév, központosított előirányzatmegnevezés, a lakossági közműfejlesztési támogatása, M., csatorna, igényelt támogatás összege, dátum, aláírás".

Az alábbi igénylőlapokat nyújtották be:

A VIII. rendű terhelt jegyzősége idején

1. 2004. március 19-én 47.749.267 Ft összegről, melyet aláírt: a VIII. rendű terhelt, mint jegyző helyett - de tudtával - M.-né, illetve a VII. rendű terhelt, mint polgármester. Az egész összeg visszaigénylése jogtalan volt.
2. 2004. június 18-án 8.915.067 Ft összegről, melyet aláírt: a VIII. rendű terhelt, mint jegyző helyett - de tudtával - M.-né, illetve a VII. rendű terhelt, mint polgármester. A jogtalan visszaigénylés összege 7.265.286 Ft.
3. 2004. szeptember 17-én 37.814.278 Ft összegről, melyet aláírt: a VIII. rendű terhelt, mint jegyző és a VII. rendű terhelt, mint polgármester. A jogtalan visszaigénylés összege 36.729.842 Ft volt. A IX. rendű terhelt jegyzősége alatt:
4. 2005. január 17-én 39.009.462 Ft összegről, melyet már a IX. rendű terhelt, mint jegyző írt alá. 38.076.162 Ft volt a jogtalan visszaigénylés összege.
5. 2005. április 14-én 30.019.622 Ft összegről, melyet aláírt: a IX. rendű terhelt, mint jegyző. 19.151.464 Ft volt a jogtalan visszaigénylés.
6. 2005. július 19-én 20.418.147 Ft visszaigényléséről, amelyből 19.673.470 Ft jogtalan volt.
7. 2005. október 19-én 22.496.633 Ft visszaigényléséről, amelyből 21.420.657 Ft volt jogtalan.
8. 2006. január 19-én 7.444.697 Ft visszaigényléséről, amelyből 4.820.887 Ft volt jogtalan.
9. 2006. április 19-én 7.182.497 Ft visszaigényléséről, amelyből 6.244.010 Ft volt jogtalan.

Ezen igénylőlapokat minden esetben a IX. rendű terhelt, mint jegyző írta alá. Így a VIII. rendű terhelt mintegy 47.749.267 Ft-ot, a IX. rendű terhelt pedig legalább 109.386.650 Ft jogtalan visszaigénylésre vonatkozó igénylőlapot nyújtott be, amelyhez számukra a XII. rendű terhelt és a VII. rendű terhelt segítséget nyújtott összesen kb. 157.135.917 Ft értékben. Ilyen értékben volt hamis az igénylőlapok tartalma.

A tényállás Gy. község vonatkozásában megállapított része

I.) A keretszerződést 2003. július 31-én írta alá az Ö. Alapítvánnyal a X. rendű terhelt az önkormányzat polgármestereként.

2003 novemberében kötötték meg a megbízási szerződéseket a lakosok és az önkormányzat között.

Szintén 2003 novemberében kötötték meg a lakosok az Ö. Alapítvánnyal a támogatási szerződéseket.

Gy. lakosaiból 485 személy kötött lakás-takarékpénztár szerződést az O. L. Rt.-vel 2003. november hónapban. Azaz a támogatási szerződésben már 2003 novemberében közölték a lakosokkal azt az összeget, amelyet meg kell fizetniük ahhoz, hogy a csatornaberuházás létrejöjjön. Erre figyelemmel érvényes T.-re is a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet.

A fenti dátumokból megállapítható, hogy az önkormányzat az Ö. Alapítvánnyal a keretszerződést akkor kötötte meg, amikor még a lakosok sem az LTP szerződést, sem az Ö. Alapítvánnyal való támogatási szerződést nem kötötték meg.

Amikor az önkormányzat a keretszerződést megkötötte, akkor a lakosoktól sem meghatalmazást, sem megbízást nem kapott ezen szerződés megkötésére. Azaz a szerződéskötéskor - annak ellenére, hogy a szerződésben őt, mint a támogatottak képviselőjét jelölték meg - a támogatottak képviselője nem volt. Ezt a szerződést önmaga az önkormányzat, mint szerződő fél kötötte meg az Ö. Alapítvánnyal úgy, hogy ebből rá származtat jogot és kötelezettséget.

E keretszerződésből fakadt a támogatás, amely a lakosoknak jutott az Ö. Alapítványtól. Így a 73/1999. (V. 21.) Kormányrendelet 1. § 2. pontja alapján az önkormányzat harmadik személlyel kötött polgári jogi szerződése révén jutottak a lakosok a támogatáshoz, azaz ezen összegek után nem járt a lakosoknak közműfejlesztési támogatás.

Ennek a tudatában és a jogszabályi tilalom ellenére döntött úgy az egész Ö. rendszert ismerő, a szerződésekben tevékenyen közreműködő X. rendű terhelt - mint polgármester -, a XI. rendű terhelt - mint jegyző -, továbbá a XII. rendű terhelt - mint a v. társulat elnöke -, hogy jogosulatlanul, az Ö. Alapítványtól a lakosoknak juttatott támogatás után is visszaigénylik a Magyar Államkincstáron keresztül a lakosságnak járó 15 %-os közműfejlesztési hozzájárulást.

Ennek értelmében a XII. rendű terhelt aláírta azokat az alábbiakban részletezett igazolásokat, amelyek részben valótlanok, amennyiben az Ö. által a lakosoknak juttatott összegeket is tartalmazzák.

Ezeket továbbította Gy. Önkormányzata számára. A XI. rendű terhelt - mint jegyző - ezek alapján állította ki - és néhány esetben a X. rendű terhelt, mint polgármester is aláírta - azokat az igénylőlapokat, amelyeken a visszaigénylés jogalapjaként feltüntetésre került az Ö. Alapítvány által az önkormányzatnak juttatott összeg is.

Gy. vonatkozásában a - korábban már jelzett formájú, de nem teljes körű - igazolásokat a XII. rendű terhelt írta alá az alábbiak szerint:

1. 2004. március 19-én:
"lakosok saját befizetése: 0 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 117.740.809 Ft
összesen: 117.740.809 Ft".
2. 2004. június 17-én:
"lakosok saját befizetése: 4.498.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 137.047.358 Ft
összesen: 141.545.358 Ft".
3. 2004. szeptember 17-én:
"lakosok saját befizetése: 2.004.070 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 97.603.776 Ft
összesen: 99.607.846 Ft".
4. 2005. január 15-én:
"lakosok saját befizetése: 1.712.924 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 101.181.140 Ft
összesen: 102.894.064 Ft".
5. 2005. április 13-án:
"lakosok saját befizetése: 1.376.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 50.892.005 Ft
összesen: 52.268.005 Ft".
6. 2005. július 15-én:
"lakosok saját befizetése: 1.165.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 52.279.153 Ft
összesen: 53.444.153 Ft".
7. 2005. október 13-án:
"lakosok saját befizetése: 1.554.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 56.808.427 Ft
összesen: 58.362.427 Ft".
8. 2006. október 16-án:
"lakosok saját befizetése: 0 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 16.592.427 Ft
összesen: 16.592.427 Ft".
9. 2006. október 20-án:
"lakosok saját befizetése: 1.079.000 Ft,
Ö. általi támogatás lakosoknak: 12.810.750 Ft
összesen: 13.889.750 Ft".

Ezen igazolásokat követően az igénylőlapok kiállítása és aláírása az alábbiak szerint történt:

1. 2004. március 19-ei keltű igénylőlapot a XI. rendű terhelt, mint jegyző, a X. rendű terhelt, mint polgármester írta alá: 17.661.121 Ft-ról, amely egészében jogtalan volt.
2. 2004. június 18-ai keltű igénylőlapot a XI. rendű terhelt, mint jegyző helyett (de tudtával) írta alá egy személy, továbbá a X. rendű terhelt, mint polgármester írta alá: 3.570.682 Ft-ról, amely összegből 2.895.982 Ft volt jogtalan visszaigénylés.
3. 2004. szeptember 17-ei keltű igénylőlapot a XI. rendű terhelt, mint jegyző, a X. rendű terhelt, mint polgármester írta alá: 14.941.177 Ft-ról, amelyből jogtalanul 14.640.566 Ft-ot igényeltek vissza.
4. 2005. január 19-ei keltű igénylőlapot a XI. rendű terhelt, mint jegyző, a X. rendű terhelt, mint polgármester írta alá: 15.434.150 Ft-ról, melyből jogtalanul 15.177.171 Ft-ot igényeltek vissza.
5. 2005. április 18-ai keltű igénylőlapot a XI. rendű terhelt, mint jegyző írta alá: - az igénylőlap változott tartalmára figyelemmel - 7.840.200 Ft-ról, melyből 7.633.800 Ft volt jogtalan.
6. 2005. július 19-ei keltű igénylőlapot a XI. rendű terhelt, mint jegyző írta alá: 8.016.623 Ft-ról, melyből 7.841.872 Ft volt jogtalan.
7. 2005. október 19-ei keltű igénylőlapot a XI. rendű terhelt, mint jegyző írta alá: 8.754.364 Ft-ról, melyből 8.521.264 Ft volt jogtalan.
8. 2006. október 20-ai keltű igénylőlapot a XI. rendű terhelt, mint jegyző helyett (de a tudtával) ismeretlen személy írta alá: 6.439.611 Ft-ról, melyből 1.921.612 Ft volt jogtalan.

Így a XI. rendű terhelt a X. rendű és a XII. rendű terhelt bűnsegédi közreműködésével mintegy 76.293.388 Ft értékben igényelt vissza jogosulatlanul közműfejlesztési támogatást és az ennek alapjául szolgáló magánokiratok ebben a körben hamis tartalmúak voltak.

Az irányadó tényálláshoz tartozó, a másodfokú ítélet indokolásában lévő ténymegállapítás (BH 2006.392.; BH 2005.89.):

Az ügyben érintett önkormányzatok célja a települések szennyvíz-csatorna hálózatának kiépítése volt. De sem az önkormányzatoknak, sem a települések lakóinak nem volt elég pénze, hogy ezt a célt önerőből meg tudják valósítani. Állami támogatáshoz pályázat útján juthattak, de a 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet az érintett térség szennyvíz-csatornahálózat kiépítési beruházásait csak 2015. évre tervezte (másodfokú ítélet 11. oldalának ötödik bekezdése).

A bíróság ügydöntő határozata ellen a IV. és XII. rendű terhelt védői külön-külön terjesztettek elő - védenceik javára - felülvizsgálati indítványt. Annak jogszabályi alapjaként mindkét

előterjesztő a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontját jelölte meg.

A IV. rendű terhelt védője indítványának indokai szerint az eljárt bíróságok büntetőjogi felelősségét a 73/1999. (V. 21.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének megszegésére alapították, mely szerint nem jár visszatérítés a közműfejlesztési hozzájárulás azon része után, melyet a magánszemély önkormányzati támogatásból, továbbá az önkormányzat harmadik személlyel kötött polgárjogi szerződése alapján átvett pénzeszközből fizetett meg.

Az elsőfokú bíróság a tényállásban rögzített, az egyes lakosok és más szerződő felek között létrejött támogatási szerződéseket tekintette olyannak, melyek alapján az átvett összegek visszatérítése a fent írt jogszabályi rendelkezés alapján nem lett volna igényelhető.

A másodfokú bíróság azonban elfogadta azt a védelmi álláspontot, miszerint e megállapodások nem voltak az önkormányzat harmadik személlyel létrejött szerződéseinek tekinthetőek.

Ugyanakkor ítéletében azt állapította meg, hogy a R. Önkormányzata és az Ö. Alapítvány között 2003. július 31-én kelt keretszerződés volt az a dokumentum, mely alapján a magánszemélyek az alapítványtól a támogatást kapták, és melynek folytán az adott támogatás után a visszatérítés igénylése a korábban írt jogszabályi tilalomra tekintettel törvénysértő volt.

A védői álláspont szerint azonban e szerződés a polgári jog szabályai alapján semmiképp sem tekinthető az önkormányzat harmadik személlyel létrejött szerződésének.

Az önkormányzat ugyanis e szerződést nem a saját nevében és javára, hanem a támogatásban részesülő polgárok képviseletében, az ő nevükben és javukra kötötte meg. Ez már a szerződés fejlécéből kiderül, melyben „R. Önkormányzata, mint támogatásban részesülő magánszemélyeket képviselő polgármesteri hivatal” szerepel szerződő félként, és alátámasztja az aláírás is, melyben a „támogatottak képviselője” kitétel szerepel.

A szerződéskötéskor hatályban volt Ptk., az 1959. évi IV. törvény 219. §-a lehetővé tette a képviselő útján történő szerződéskötést, amikor is a képviselő cselekménye folytán a képviselt válik jogosulttá vagy kötelezetté. A képviselet törvényen, hatósági rendelkezésen, alapszabályon vagy meghatalmazáson alapulhat.

Amennyiben a bíróság arra alapította a IV. rendű terhelt bűnösségét, hogy az eljárás során nem tudott a támogatottak képviseletét igazoló okiratot bemutatni, úgy az ún. álképviselet

szabályait (1959. évi IV. törvény 221. §) kellett volna alkalmaznia.

Ez alapján pedig először is arra nézve kellett volna bizonyítást lefolytatni, hogy a támogatott magánszemélyek elfogadták-e az önkormányzat képviseleti jogosultságát, bár ez - a védői álláspont szerint - már abból is kitűnik, hogy erre alapítva kötötték meg utóbb a polgárok saját támogatási szerződéseiket is.

Mindazonáltal a Ptk. 221. §-a alapján a bizonyítás kétféle eredményhez vezethetett volna:

- ha a képviselet utólagos elfogadása útján a képviseleti jogosultság nyer megállapítást, úgy a szerződés az Ö. Alapítvány és az Önkormányzat által képviselt magánszemélyek között jött létre, tehát nem vonatkozik rá a 73/1999. (V. 21.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében foglalt tilalom,
- ha pedig a képviseleti jogosultság az azzal érintett magánszemélyek utólagos jóváhagyása alapján sem ismerhető el, úgy nem is jött létre szerződés.

Az álképviselő által kötött szerződés tehát utóbb, a (jogosulatlanul) képviselt fél jóváhagyásával érvényessé válhat a képviselt és a harmadik fél között, ellenkező esetben viszont érvénytelen. Olyan polgári jogi rendelkezés azonban nem létezik, amely következtében az esetleges álképviselő, mint „kvázi szerződő fél” eljárása az álképviselő és a másik szerződő fél között hozna létre érvényes szerződést.

Ezért álképviselet megállapítása esetén azért nem lett volna felróható a terheltnak a 73/1999. (V. 21.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében foglalt tilalom megsértése, mert az érvénytelen szerződés alapján pénzt átvenni nem lehet, vagy azt vissza kell fizetni. Ezért ahhoz kapcsolódóan visszatérítés nem igényelhető.

A IV. rendű terhelten ezen túlmenően szándékosság sem vezette; ezzel kapcsolatban a védő fenntartotta az eljárás korábbi szakaszaiban kifejtett álláspontját. A védői álláspont szerint védencét téves minősítés alapján ítélték el, így a bíróság törvénysértően alkalmazott vele szemben büntetőjogi szankciót.

Mindezekre figyelemmel kérte a IV. rendű terhelt védője a Kúriát, hogy védencét az ellene emelt vád alól - a jogerős ítéletet megváltoztatva - mentse fel.

A XII. rendű terhelt védője indítványában azt emelte ki, miszerint már az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében rámutatott: a v. társulat és vezetésének tevékenysége mögött nem volt bűnös tudattartalom, a szándékosság nem bizonyított.

Az elsőfokú bíróság pusztán egy részletes, de alapjaiban téves jogértelmezést követően vont arra következtetést, miszerint a terhelteknek is ugyanezen a módon kellett volna a jogszabályok szövegét és a mögöttük húzódó jogalkotói akaratot értékelni.

A másodfokú bíróság is pusztán az állami és az önkormányzati szándék időbeni különbsége, a közterület-használati díj túlzottnak vélt mértéke és az alapítványi támogatás forrásainak elemzése alapján látta alátámasztottnak az elsőfokú ítéletet, de érdemben nem indokolta meg a bűnösség megállapítását.

Ezen túlmenően az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták azt is, hogy a bűnösség alapjának tekintett keretszerződésen kívül az alapítvány és a támogatott lakosok között is létrejöttek szerződések, melyek a támogatás valódi alapját képezték.

Az eljáró bíróságok - noha a beruházási rendszer bonyolult és sokszereplős voltát elismerték - nem vizsgálták személyre lebontva az egyes terheltek szerepét, esetleges bűnös tudattartalmát. Márpedig utóbbi - a védői álláspont szerint - annál is inkább kizárt, mert a bonyolult jogi összefüggések rendszerszintű átlátása, a törvényalkotói szándékok ismerete a terheltek szintjén nem volt elvárható; a terheltek feladata a kötött jogi keretek között a műszaki megvalósítás menedzselése, és nem háttér-elemzések készítése volt.

A XII. rendű terhelt esetében ez azt jelenti, hogy tőle az volt elvárható: rendszeresen szolgáltatasson adatot a lakosság befizetéseiről, pontosan megjelölve annak forrásait is. Ennek a kötelezettségének eleget tett.

A szándékosság kapcsán az eljáró bíróságok nem értékelték azt sem, hogy az Állami Számvevőszék vizsgálata jóval a szerződések megkötése után történt. A jelentős szakapparátussal végzett gazdasági és jogi elemzés az egész rendszerre, bonyolult belső összefüggéseinek feltárásával lehetővé tett egyfajta jogi értelmezést. A terheltek azonban a szerződés megkötésekor még együttesen sem voltak annyi ismeret birtokában, mint a számvevőszéki apparátus. Ezért a számvevőszéki vizsgálat eredménye a terheltek bűnös tudattartalmát nem alapozza meg.

A védő megjegyezte, hogy M. és Gy. vonatkozásában az ÁSZ jelentés feljelentési záradékot sem tartalmazott. A XII. rendű terhelt kezdettől fogva úgy vélte, hogy jogszerűen jár el, bűncselekmény elkövetésének szándéka fel sem merült benne.

Az első- és másodfokú ítéletből is hiányzik a tényállásszerűség leírása és bizonyítása, így törvénysértő a terhelt bűnösségének megállapítása. A szándékosság hiánya pedig még tényállásszerű

elkövetés esetén is kizárja a XII. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét.

Mindezekre tekintettel a XII. rendű terhelt védője azt indítványozta, hogy védencét a Kúria - az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében leírt, de a másodfokú bíróság által nem orvosolt jogi és logikai hibák figyelembe vétele mellett - az ellene emelt vád alól a jogerős ítélet megváltoztatásával mentse fel.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1609/2014/1. számú átiratában a IV. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát nem tartotta alaposnak.

Utalt rá: a jogerős ítéleti tényállás rögzíti a terheltek részvételével megalkotott szerződési rendszert, és azt is, hogy annak célja a csatornaépítéshez három különféle jogcímen igénybe vehető állami támogatási formához való hozzájutás volt. Ugyancsak rögzíti a IV. rendű terhelt ebben való szerepét is.

Ugyanakkor az alapügyben eljáró másodfokú bíróság ítéletének indokolásában is számos, a tényálláshoz tartozó megállapítást tett. Eszerint az önkormányzatok célja a települések szennyvíz-csatorna hálózatának kiépítése volt, de sem az önkormányzatoknak, sem a települések lakóinak nem volt elég pénze, hogy ezt a célt önerőből meg tudják valósítani, állami támogatáshoz pályázat útján juthattak, de a 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet az érintett térség szennyvíz-csatornahálózat kiépítési beruházásait csak 2015. évre tervezte.

Ennek ellenére a beruházást közel 90 %-ban állami forrásokból finanszírozták. Ez a lakás-takarékpénztári szerződésekhez és a magánszemélyek által teljesített közműfejlesztési hozzájáruláshoz kapcsolódó állami támogatások formájában valósult meg.

A 73/1999. (V. 21.) Korm. rendelet 1999. június 5. napján lépett hatályba. Az ezt módosító 110/2002. (V. 14.) Korm. rendelet egyértelműen azt célozta, hogy kizárólag a magánszemélyektől származó befizetések képezzék az állami támogatás alapját, és megakadályozza, hogy a valójában nem a magánszemélyektől származó pénzeszközökkel megnöveljék az állami támogatás alapjául veendő összeget.

Az ügyészi álláspont szerint így a IV. rendű terhelt számára is nyilvánvaló volt, hogy az Ö. Alapítvány által az egyéni érdekeltségi hozzájárulásokhoz adott alapítványi támogatás az önkormányzatok és az Alapítvány közötti polgári jogi szerződés alapján adott támogatás volt.

Az állami támogatást igénylő iratokon pedig ezek az összegek a

magánszemélyek által befizetett közműfejlesztési hozzájárulásként kerültek feltüntetésre, mégpedig az azok után jogszabály alapján nem járó támogatás megszerzése céljából. Ehhez a IV. rendű terhelte a cselekvőségével szándékosan segítséget nyújtott.

A védő által előadottaknak jelentősége nincs, mert a minden elemében kidolgozott Ö. rendszernek a terheltek által is ismert valódi célja éppen az elérhető legnagyobb állami támogatás jogellenes megszerzése volt. Erre utal az is, hogy a rendszerbe belépett magánszemélyek egyéni érdekeltségi hozzájárulását több mint a háromszorosában határozták meg, mint azét, aki kimaradt, mégis előbbieknél ténylegesen csak annak töredékét, míg utóbbiaknak a teljes összeget meg kellett fizetniük.

Ez pedig bizonyítja, hogy a terheltek a rendszer működtetésével mind a lakás-takarékpénztári szerződésekhez, mind a közműfejlesztési támogatásokhoz kapcsolódóan a maximális állami támogatást kívánták megszerezni.

Mindezekre figyelemmel - a Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint - az eljáró bíróságok az irányadó tényállás alapján helyesen vontak következtetést a IV. rendű terhelte bűnösségére, cselekményét törvényesen minősítették és a kiszabott büntetés is törvényes. Ezért a megtámadott határozatoknak a IV. rendű terhelte tekintetében való hatályában fenntartására tett indítványt.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2069/2014/1. számú átiratában a XII. rendű terhelte védőjének felülvizsgálati indítványát ugyancsak nem tartotta alaposnak.

Kifejtette: a jogtalan támogatás visszaigénylésére irányuló rendszer felépítésének és működésének értékelését az eljáró bíróságok körültekintően elvégezték, ismertetve annak valamennyi lényeges elemét, részletesen kitérve a rendszer működtetőinek, így a XII. rendű terhelteknek a cselekvőségére és tudattartalmának vizsgálatára is.

Helyesen állapította meg, hogy a támogatási szerződés azt tartalmazta: az Alapítvány nem a lakosoknak, hanem az egyébként a lakás-takarékpénztárral kapcsolatos ügyintézését végző v. társulatnak fizette ki a támogatási összeget. Ekként a támogatási szerződéseket a rendszer valós alapjának nem lehet tekinteni.

Kétségtelenül a rendszer több lépcsőből épül fel, azonban éppen a támogatás visszaigénylésére vonatkozó jogszabály-módosításból kellett a XII. rendű terhelte számára is nyilvánvalónak lennie, hogy a jogalkotói szándék a nem a magánszemélyektől származó pénzüsszegeknek az állami támogatás mértékének meghatározása során való figyelembevételének megakadályozására irányul. Így a

terheltnék pusztán ezen egyetlen jogszabály alapján is tisztában kellett lennie cselekménye jogellenességével és társadalomra veszélyességével is.

A XII. rendű terhelt pedig a tényállásban foglalt magatartásával nem adatszolgáltatási kötelezettségét teljesítette, hanem a jogosulatlan visszaigénylés alapjául szolgáló okiratokat töltötte ki.

az Állami Számvevőszék vizsgálatára vonatkozó védelmi okfejtés is; a jogszabály tartalmának ismerete nem csupán a szakapparátus részéről várható el. Ugyanakkor utalt a legfőbb ügyészi átirat arra is, hogy - a védői állítással szemben - az elsőfokú ítélet 57. oldalán írtak szerint számos állami szerv még a rendszer működésének folyamatában felhívta a terheltek - köztük a XII. rendű terhelt - figyelmét is a közműfejlesztési hozzájárulás szabálytalanságaira és jogszerűtlen voltára.

Mindezekre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség a XII. rendű terhelt tekintetében is arra az álláspontra helyezkedett, hogy az eljáró bíróságok az irányadó tényállás alapján helyesen vontak következtetést a terhelt bűnösségére, cselekményét törvényesen minősítették és a kiszabott büntetés is törvényes. Ezért e terhelt esetében is a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

A legfőbb ügyész indítványára a XII. rendű terhelt védője írásbeli észrevételt tett. Ebben kifejtette, hogy a keretszerződést a XII. rendű terhelt nem szerződő félként írta alá, az az általa képviselt v. társulatra sem jogot, sem kötelezettséget nem keletkeztetett. Ugyanakkor továbbra is fenntartotta, hogy a támogatás nem a keretszerződésből, hanem a támogatási szerződésekből eredt.

A v. társulat elnöke egyébként sem döntött a közműfejlesztési támogatás visszaigényléséről, hanem csupán a banki adatszolgáltatások alapján az önkormányzatoknak nyújtott adatszolgáltatást. Ezekben a lakossági befizetések és az alapítványi támogatások e jellegük feltüntetésével, egymástól elkülönítve,összegszerűen is pontosan megjelölve szerepelnek, kizárólag valós adatokat tartalmaznak.

Téves az az állítás, miszerint az igazolásokban szerepelt az alapítvány által az önkormányzatoknak juttatott összeg is. A társulat csak a lakossági támogatásokat kapta meg, így értelemszerűen igazolni is csak azokat tudta.

A védő ellentmondásként észrevételezte a legfőbb ügyészi átiratban, miszerint, ha az önkormányzat és az alapítvány közötti szerződés az adott település lakosaira nézve jogokat nem keletkeztet, akkor a magánszemélynek az érdekeltségi hozzájáruláshoz nyújtott

alapítványi támogatását miért kell az önkormányzat harmadik személlyel kötött polgári jogi szerződése alapján átvett pénzeszközből megfizetettnek tekinteni.

Végül utalt arra, hogy az ügyészi átiratban hivatkozott, más állami szervektől származó figyelem-felhívásokat és tájékoztatás-kéréseket nem a v. társulat, hanem az önkormányzatok kapták, amikre reagáltak is. Egyértelmű iránymutatást azonban a beruházás résztvevői nem kaptak.

Ezért indítványát változatlan tartalommal tartotta fenn.

A Kúria a két terhelt védelmében külön-külön benyújtott - de ugyanazon jogerős ítéletre vonatkozó - felülvizsgálati indítvány alapján indult eljárásokat a 2015. február 9. napján kelt Bfv.III.1.803/2014/4. számú végzésével egyesítette, és azokat egy eljárásban, a Be. 424. § (1) bekezdés I. fordulata alapján tanácsülésen bírálta el.

A IV. rendű és a XII. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálati indítványnak van helye - egyebek mellett - akkor, ha a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására a büntetőjog szabályainak megsértésével került sor.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható.

Az irányadó tényállás a jogtalan támogatás visszaigénylésére irányuló szerződési rendszer célját, felépítését és működési mechanizmusát kellő részletességgel tartalmazza, és rögzíti a IV. rendű és a XII. rendű terheltek cselekvőségére és tudattartalmára vonatkozó releváns ténymegállapításokat is.

Kétségtelen, hogy a támogatási szerződés alapján az alapítvány nem a lakosoknak, hanem az egyébként a lakás-takarékpénztárral kapcsolatos ügyintézészt végző v. társulatnak fizette ki a támogatási összeget. A rendszer működésének valós alapja tehát nem a támogatási szerződések voltak, hanem a keretszerződés. Az ezen szerződés alapján megfizetett közműfejlesztési hozzájárulás után azonban a magánszemélyek közműfejlesztési hozzájárulásairól szóló 73/1999. (V. 21.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése szerint visszatérítés nem igényelhető.

A IV. rendű terhelt védőjének polgári jogi alapokon nyugvó

okfejtése a terhelt bűnösségének megállapítása kapcsán ugyanakkor irreleváns. A jogi szabályozás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a részbeni visszatérítés lehetővé tételével a jogalkotó az érintett magánszemélyek saját eszközeinek fokozottabb bevonását kívánta előmozdítani a közműfejlesztésbe. Az irányadó tényállásból ugyanakkor hasonló egyértelműséggel következik az, hogy a terheltek által létrehozott és működtetett rendszer - a 2002. május 22. napjától hatályos jogszabályi módosítást követően immár a kifejezett jogi tilalom ellenére - a nem magánszemélyek által saját forrásaikból befizetett pénzeszközöknek az állami támogatás alapjába történő jogellenes bevonását célozta.

Ennek polgári jogi formája pedig - büntetőjogi szempontból - közömbös. A bűncselekmény azzal valósult meg, hogy a tettesi elkövetők által, a bűnsegédek közreműködésével felhasznált valótlan tartalmú okiratok szerint - a 73/1999. (V. 21.) Korm. rendelet egyértelmű szövegezése szerint - a magánszemély annak ellenére vált állami támogatásra jogosulttá, hogy a rendszerbe saját forrást fordított volna, az alapítvány pedig magától a támogatottól vonta el - részben bankhitel, részben pedig a másodfokú ítéletben részletezett felülszámlázások formájában - a későbbi támogatás forrásait.

Ugyancsak közömbös a terheltek büntetőjogi felelőssége szempontjából, hogy a szerződések szövegezése alapján ki kinek nyújt támogatást, illetve kivel szemben válik jogosulttá vagy kötelezetté. A vonatkozó szerződéseket a polgári jog a nyilatkozási elv, a büntetőjog viszont csak az akarati elv alapján értékelheti. A terhelti szerződéses akarat pedig az volt, hogy a korábban írt módon elvont pénzeszközöket lakossági befizetésként feltüntetve a rendszerbe juttatva - a jogszabályi tilalommal szemben - azok után állami támogatást igényeljen, majd a kapott támogatást ugyanebbe a rendszerbe forgassa vissza, szemben az állami akarral, ami ennek kizárására irányult.

Ténylegesen a magánszemély sem a befizetések, sem a jogcím szerint részére visszatérített összegek felett nem rendelkezhetett, a terheltek közreműködésével felhasznált, valótlan tartalmú okiratok szerint általa befizetett pénzösszegek valójában éppen a támogatott kihagyásával folytak az alapítvány és a v. társulat, illetve visszafelé az állami költségvetés, az önkormányzat és az alapítvány között.

Ehhez képest a szerződések polgári jogi megítélése, illetve azok polgári jogi jogkövetkezményei a bűnösség megállapítása szempontjából közömbösek.

A XII. rendű terhelt esetében is irányadó, hogy a kellően felderített szerződéses rendszer, és e terheltnak a rendszer

működésében játszott szerepe alapján már nyilvánvaló: e terheltnak is tudnia kellett, miszerint az egész bonyolult rendszer létrehozásának célja az volt, hogy a ténylegesen nem a lakosságtól származó pénzeszközöket magánszemély általi befizetésnek „címkézve” olyan állami támogatást hívjon le, ami nem illeti meg.

E rendszerben a magánszemélyek bevonására csupán azért volt szükség, hogy nem tőlük származó forrásokat névleg tőlük származónak, ekként állami támogatásra való jogosultságot megalapozónak lehessen feltüntetni. Ezért kellett megszervezni a szerződések rendszerén belül azt a folyamatot is, melynek során a jogilag a lakosok részére járó visszatérítés – ismét csak az arra jogosult magánszemély kihagyásával – a rendszerbe folyik vissza.

Mindezt pedig akként kellett bonyolítani, hogy a vonatkozó és már többször hivatkozott rendelet 3. § (4) bekezdése értelmében a jogosult magánszemély a támogatás iránti igényét nem is engedményezhette.

Ezért osztotta a Kúria a Legfőbb Ügyészség azon álláspontját is, miszerint a XII. rendű terheltnek pusztán a 73/1999. (V. 21.) Korm. rendelet módosított 1. § (2) bekezdése alapján tisztában kellett lennie cselekménye jogellenességével; ekként társadalomra veszélyességével is. E módosítás egyetlen célja ugyanis (első olvasásra is megállapíthatóan) éppen azon magatartás tilalmazása volt, melynek a kijátszása volt a XII. rendű terhelt részvételével is végzett terhelti tevékenység egyetlen valós célja.

Éppen ezért nem volt szükség szakapparátusra sem a bűncselekmény felismeréséhez. A bírói gyakorlat egyébként általában sem fogadja el büntethetőséget kizáró okként, és a v. társulat elnöki tisztségét betöltő terhelt maga sem hivatkozhat arra, hogy nem ismerte a foglalkozásának gyakorlásához nélkülözhetetlen jogszabály rendelkezéseit, illetve a jogszabály alkalmazása során nélkülözhetetlen joggyakorlatot (Legfelsőbb Bíróság Bfv.II.763/2008/6.).

Annak sincs jelentősége, hogy a XII. rendű terhelt nem döntött a visszaigénylésekről, hanem csupán továbbította az adatokat a visszaigénylést végzők felé. A XII. rendű terhelt a teljes rendszer működésének ismeretében, annak tudatában állított ki igazolásokat a beérkező pénzeszközökről, hogy azok alapján (jogtalan) visszaigénylésre kerül sor, és kifejezetten ennek érdekében tüntette fel a nem lakossági forrásból érkező befizetéseket – valótanul – az Ö. által a lakosoknak nyújtott, visszatérítés alapját képező támogatásként.

Szándékossága pedig az irányadó tényállásból is egyértelműen következik, de azt tudati ténymegállapításként maga a jogerős ítéleti tényállás is rögzíti (elsőfokú ítélet 31. oldal második

bekezdés). Ennek vitatása szintén nem lehet felülvizsgálat tárgya (BH 2011.3.).

Mindez a terheltnek a korábbi Btk. 21. § (2) bekezdése szerinti bűnsegédi felelősségét mindenben megalapozza.

Ezért a XII. rendű terhelt esetében sem valósult meg a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában írt felülvizsgálati ok.

A felülvizsgálat további törvényi alapjaként mindkét védő megjelölte a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontját is. E rendelkezés szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

Ugyanakkor ténylegesen nem jelölték meg, mely bűncselekmények minősítése téves, és a védelmi álláspont szerint mi lenne a helyes minősítés, illetve miben áll a büntetőjog más szabályának megsértése, és mindehhez képest a kiszabott büntetések miért törvénysértőek; kizárólag a terheltnek bűnösségének megállapítását, és velük szemben büntetés kiszabását sérelmezték. Ezért a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálatra egyik terhelt tekintetében sem kerülhetett sor. Az erre való hivatkozás valójában szintén a büntetőjogi felelősség megállapítását sérelmezte.

Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján - a IV. és a XII. rendű terhelt tekintetében - hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdésének b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. május 19.

*Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró,
Dr. Belegi József s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

tisztviselő

MV